

SOTSIAALMINISTEERIUM

Harku Vallavalitsus
harku@harku.ee
Kallaste tn 12
Tabasalu alevik
Harku vald,
76901, Harju maakond

Teie 10.09.2026 nr 13-6/4666

Meie 25.09.2026 nr 4.2-3/2176-2

Vastuskiri Harku Vallavalitsuse pöördumisele

Täname Teid kirja eest. Politsei- ja Piirivalveamet andis teada, et lõpetab alates 1. septembrist 2026 senisel kujul reageerimise juhtumitele, kus inimene on kodus kukkunud ega saa iseseisvalt püsti. Palute selgitada kohaliku omavalitsuse rolli seoses kodus toimunud kukkumisjuhtumitele reageerimise töökorralduse muutumisega. Teie küsimused on ajendatud Häirekeskuse palvest edastada kontaktid, kuhu saaks saata teavet kodus kukkunud inimeste kohta. Soovite teada, kas sellega eeldatakse vallalt ka väljakutsetele operatiivset reageerimist ning millisel õiguslikul ja rahalisel alusel selline ülesanne on tekkinud.

Nõustume, et tuleb eristada kohaliku omavalitsuse tavapärasest sotsiaalhoolekande korraldamise ülesannet Häirekeskuse väljakutsele operatiivsest reageerimisest. Esimene hõlmab inimese abivajaduse väljaselgitamist ja talle sobiva abi korraldamist; teine tähendab valmisolekut sõita väljakutse peale viivitamata inimese juurde ning osutada talle kohapeal operatiivset abi.

Kohalik omavalitsus lähtub sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud ülesandest selgitada välja inimese abivajadus ning korraldada sellele vastav abi vastavalt haldusmenetluse põhimõtetele. Kui inimest abistades ilmneb vigastus või tekib kahtlus, et ta vajab kiiret terviseabi, tuleb sellest teavitada Häirekeskust, kes hindab kiirabi kaasamise vajadust. Üldisest sotsiaalhoolekande korraldamise ülesandest ei tulene kohustust tagada ööpäevaringne operatiivne reageerimine Häirekeskuse väljakutsetele. Seetõttu ei ole kohalikule omavalitsusele kehtestatud ka sellise väljasõidu reageerimisega ega nõudeid reageerivate töötajate arvule, väljaõppele või töövahenditele. Häirekeskuse kirjas kirjeldatud kontaktide kasutamise eesmärki ja oma ootusi omavalitsustele saab täpsustada Häirekeskus.

Omavalitsustele kohustuse panemine reageerida ööpäev läbi Häirekeskusest suunatud kukkumisjuhtumitele tähendaks tema praeguse ülesande sisulist laiendamist. Sellist kohustust ei ole praegu kohalikule omavalitsusel kehtestatud. Kui otsustatakse anda operatiivse reageerimise ülesanne omavalitsustele, tuleb määrata selle õiguslik alus, täitmise tingimused ja rahastus. Põhiseaduse § 154 kohaselt võib kohalikule omavalitsusele panna kohustusi ainult seaduse alusel või temaga kokkuleppel ning seadusega pandud riiklike kohustuste kulud kaetakse riigieelarvest. Samas võib omavalitsus oma olemasolevate teenuste ja kokkulepete piires aidata inimest ka operatiivselt.

Mõistame, et on oluline vähendada operatiivressursside koormust juhtumite puhul, kus nende sekkumine ei ole vältimatult vajalik. Näeme, et üheks võimalikuks lahenduseks on senisest

suuremas mahus kasutada tehnoloogilisi lahendusi (häirenupp, kukkumisandur), millel on tagatud ka reageerimine kas lähedase või teenusepakkuja poolt.

Lisaks on omavalitsusel oluline roll kukkumiste ennetamise ja põhjustega tegelemisel. Sotsiaalministeeriumi analüüsi järgi olid 39 protsenti registreeritud kukkumisjuhtumitest korduvad. Kui info sellistest juhtumitest jõuab omavalitsuseni, on omavalitsuse kohustus inimest tema vajadustest lähtuvalt abistada, mis omakorda aitab vähendada inimese abivajaduse süvenemist ja korduvaid kukkumisi.

Selleks tuleb asjaomaste asutuste ja omavalitsustega kokku leppida, millistel juhtudel ja kuidas jõuaks teave inimese korduvast või süvenevast abivajadusest omavalitsuseni. Sotsiaalministeerium on alustanud selle töökorralduse parandamise osas tegevusi alustanud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Gerda Kiipli-Hiir
sotsiaaltöö korralduse poliitika juht

Gerda Kiipli-Hiir
gerda.kiipli-hiir@sm.ee